

Spis treści

Wstęp	6
SPOŁECZEŃSTWO	
1. Socjologia jako nauka społeczna	7
2. Życie zbiorowe i jego reguły	10
2.1. Człowiek jako istota społeczna	10
2.2. Socjalizacja i role w społeczeństwie	13
2.3. Zbiorowość społeczna	16
2.4. Normy społeczne	22
2.5. Ład społeczny	30
2.6. Instytucje publiczne	32
2.7. Konflikty międzyludzkie i sposoby ich rozwiązywania	35
3. Grupa społeczna	41
3.1. Pojęcie i typologia grup społecznych	41
3.2. Grupy odniesienia	42
3.3. Rodzina jako grupa społeczna	44
4. Struktura społeczna	48
4.1. Pojęcie i koncepcje struktury społecznej	48
4.2. Przemiany struktury społeczeństwa polskiego	53
4.3. Ruchliwość społeczna a nierówności szans życiowych	60
4.4. Problemy społeczeństwa polskiego	64
5. Zmiana społeczna	73
5.1. Drogi zmiany społecznej	73
5.2. Historyczne formy społeczeństwa	77
5.3. Współczesne formy społeczeństwa	80
5.4. Współczesne ruchy społeczne	84
6. Naród, ojczyzna, mniejszości narodowe	93
6.1. Pojęcie narodu	93
6.2. Świadomość i tożsamość narodowa	97
6.3. Mniejszości narodowe w Polsce	103
7. Procesy narodowościowe i integracyjne we współczesnym świecie	109
7.1. Integracja narodów świata zachodniego	109

7.2. Mniejszości narodowe i ochrona ich praw	113
7.3. Przyczyny i skutki konfliktów społecznych w państwach Azji, Afryki i Ameryki Południowej	120
8. Kultura i pluralizm kulturowy	124
8.1. Pojęcie i typy kultury	124
8.2. Subkultury młodzieżowe	136
9. Współczesne spory światopoglądowe	140
10. Edukacja w XXI wieku	149
10.1. System oświatowy w Polsce	149
10.2. Kształcenie ustawiczne	154
11. Obywatel i obywatelstwo	158
11.1. Pojęcie obywatelstwa i sposoby jego nabycia	158
11.2. Obowiązki obywatela Rzeczypospolitej Polskiej	162
11.3. Obywatelskie nieposłuszeństwo	174
12. Społeczeństwo obywatelskie	178
12.1. Pojęcie i koncepcje społeczeństwa obywatelskiego	178
12.2. Formy aktywności społecznej	186
13. Opinia publiczna	194
14. Środki masowego przekazu	198
14.1. Pojęcie i funkcje współczesnych mediów	199
14.2. Podstawy prawne funkcjonowania mediów w Polsce	203
14.3. Rola internetu	207
Sprawdź się przed maturą!	210

POLITYKA

1. Pojęcie polityki	212
2. Demokracja	215
2.1. Pojęcie i geneza demokracji	215
2.2. Polskie tradycje demokratyczne	218
2.3. Fundamentalne zasady demokracji	224
2.4. Formy demokracji	229

3. Polityka, ideologie, doktryny i programy polityczne	234
3.1. Kultura polityczna	234
3.2. Współczesne ideologie polityczne	238
3.3. Współczesne doktryny polityczne	248
3.4. Program polityczny	251
4. Systemy partyjne	256
4.1. Definicja i typologia partii politycznych	256
4.2. Współczesne systemy partyjne	260
4.3. Partie polityczne w Polsce	263
4.4. Współczesne systemy wyborcze	265
5. Instytucja państwa	267
5.1. Pojęcie i geneza państwa	267
5.2. Władza państwowa	271
5.3. Funkcje państwa	275
5.4. Historyczne i współczesne formy państwa	280
5.5. Modele ustrojowe państw demokratycznych	286
5.6. Zasady odpowiedzialności konstytucyjnej i politycznej	296
5.7. Relacje między państwem a Kościołem i związkami wyznaniowymi	299
6. Władza ustawodawcza w państwie demokratycznym (legislatywa)	307
7. Władza wykonawcza w państwie demokratycznym (egzekutywa)	314
8. Współczesna demokracja w Polsce i na świecie – problemy i zagrożenia	318
Sprawdź się przed maturą!	326